

6981

საქართველოს
საბავშვო
საქმიანობა

საბავშვო

საშემავით ეურნალი
მცირეულთვანთათვის

თებერვალი № 3. 1916 წ.

გაყვანილობა

გაყვანილობის
საზოგადოებრივი

წელიწადი 88-XII.

№ 3.

თებერვალი. 1916 წ.

242.

მობრძანდით, მობრძანდით!

I—მობრძანდით, მობრძანდით,—სურათი 1

II—შიოს დღესასწაულზე, —ლექსი ი. გრიშაშვილისა 3

III—ძლიერის უფრო ძლიერი ყოველთვის იქნება,—სამეგრელო-
ში ჩაწერილი ზღაპარი იოსებ ყიფშიძის მიერ 5

IV—მეურმე, —ლექსი გ. თეძმისხვეელისა 10

V—ცხვრები, —თარგმანი ალ. შითაიშვილისა 16

VI—ეშმაკი ყვანჩალები,—მოთხ. რობერტსისა,—თარგმ. ნ. ა.—სი. . . 20

შიოს დღესასწაულზე *)

ომ ამბობდი: „შე არ მოვალ
და მსურს დავრჩე ჩემ სახლშიო!“
შესე! იცი, ეს ვინ არის?—
ეს ძიავა, ძია შიო!

ძიავ, როცა შე შენს ლექსებს
ვკითხულობდი „ნაკადულში“,
სისარულის უვაგილები
იმლებოდა ამ ჩემს გულში.

და მას შემდეგ არ ჩავდივარ
საქმეს ცუდსა—არ მიხატონს;
აღარ ვესერი ჩიტებს ქვეშა,
არც ვიპარავ ქოთნით მარონს.

შენი ლექსის სიეგარულით
თვით შენც ისე შემიეგარდი,
რომ გავიგე—„შიოს დილა“,
მაშინადვე გამოეჩქარდი!

*) ძმათა ილიკო და ვახტანგ ტურიაშვილების მილოცვა; ლექსი წაიკითხა უფროსმა—ძმამ ილიკომ, მიულოცეს ოქროს კალიმში.

ეს ამბობდა: „ძე არ მოვალ
და მსურს დავრჩე ჩემ სახლშიო!“
შეხე! იცი, ეს ვინ არის?—
ეს ძიანა, ძიანა შიო!

მამ იცოცხლე, ჩვენო ძიანკ,
აუვავე ჩვენი მხარე!
მამ იცოცხლე, ჩვენო ძიანკ,
ვაინხარე... ვაინხარე...

და რომ ლექსებს ბლომად სწერდე
და კვამლეუდგე სძირად საღამს,
ძე და ჩემი ზატარა მამა
მოგილოცავთ თქონს კვლამს!

ი. გრიშაშვილი

ძლიერის ყუფრო ძლიერი ყოველივის იქნება

(ხალხური ზღაპარი, სამეგრელოში ჩაწერილი იოსებ ყიფშიძის მიერ)

ერთ სახელმწიფოს იყო ძლიერი დევი, რომელსაც ერქვა ხეხო. ხეხო იყო ღორბუცყვლა: სადილად რო დაჯდებოდა, ას ფუთზე მეტს ჰურს შესჭამდა და ას ფუთზე მეტს ღვინოს და ლევდა სოღმე. სამაგიეროდ ხეხო ყოველივის კარგად აკეთებდა საქმეს ბ იწევდა ბევრს ჰურსა და ღვინოს. ერთ წელიწადს მოსაგაღმა დაიკლო და ხეხოს ღვინო დააკლდა. იმან გამოაწუო კარგი ძღვენი, გაიდვა მხარზე დიდი გუდა და წავიდა ხელმწიფესთან ღვინის სათხოვრად. დევი მიუევანეს ხელმწიფეს. ხელმწიფემ ჰკითხა ხეხოს:

— რას თხოულობ?

იმან მოახსენა:

— მე ღვინოს ვთხოულობ.

ხელმწიფემ ბრძანა:

— წაიკვანეთ მარანში და ასვით ღვინო, რამდენიც დალიოს. შემდეგ აუვსეთ გუდა და გაუშვითო.

სენო წაიუვანეს ძარანძო. იქ დიდ-დიდი ჭურები *) იყო ღვი-
ნით სავსე. სენომ ეველა ეს ჭურები ძირანძის ამოსცალა.
ეს ამბავი მეტად გაუკვირდათ იქ მყოფთ, მაგრამ კიდევ უფრო
მეტე გასაკვირი ის დაურჩათ, რომ სენოს გუდაში ათას
ფუთსე მეტი ღვინო ჩავიდა და იძნ ამოდენა ტვირთი თავისუფ-

ლად წაიღო სახლში. გზა-
ზე სენო დაიღალა და ერთ
მთის ძირში მოისვენა. იმ
დროს იქ ერთი კაცი მი-
ვიდა და „მოგესძარებო“
უთხრა. სენოს გაეხარდა და
სამაგიეროდ დაჰპირდა, მთას
რომ ავივლით, ღვინით გა-
კამდებო.

ამ კაცმა გაიღვა სენოს
გუდა მხარზე და უცებ აარ-
ბენინა მთაზე. სენომ მოხსნა გუდას თავი და უთხრა კაცს: სვი,
რამდენიც გინდაო.

ამ კაცმა მოსწია და სულერთიანად დასცალა გუდა. მოუ-
ვიდათ ამის გამო ჩხუბი. ამ დროს ერთმა კაცმა მიუსწრო
მათ. ამ კაცს სახელად კაეი ერქვა და ისინი გააზავა. შემ-
დეკ ერთი ერთ ჯიბეში ჩაიხვდა, მეორე—მეორეში და მოსვენე-
ბულად სახლში მიიუვანა. სახლში კაემა ორივე ამოიუვანა
ჯიბეებიდან და თავის ცოლის წინაშე დაიტრბაძას:

— ჩემისთანა ძლიერი კაცი ქვეუანაზე არ მოიძებნებო.

— ქვეუანაზე ისეთი კაცი მოიძებნება, რო შენ მასთან
კალონად გამოჩნდებო, — უთხრა ცოლმა.

კაეი გულს შემოასქდა. ის არ ფიქრობდა, თუ ვინმე მი-
სი ტოლი ქვეუანაზე იქნებოდა. აიღო შვილდი და რამდე-

*) ქვეუანა.

ნიც ას-ას უუთიანი ისრები ჰქონდა, მიატოვა მოსახლობა, შეჯდა ჯორზე და წავიდა, — ცოლმა რო უთხრა, ისეთი კაცი მოსამქენად. იარა საში წელიწადი და საში თვე და ერთ ფარათე მინდორზე მივიდა. შუა მინდორში დიდი ცეცხლი დაინახა და ცეცხლს შემოთ ვეიდა დიდი ქვაბი. ქვაბში რაღაც იხარაშებოდა. ცეცხლის ზირას მთისოდენა მსხვილი კაცი იწვა.

კაქმა ესროლა ისარი და ზურგში მოაარტვა, მაგრამ ის არც შენძრეულა. მორედა რო ესროლა, გამოელვიძა. მესამედა რო ესროლა, კაცი წამოდგა, როგორც მთა. კაქს

შეემინდა და რაც შეეძლო მოკურცხლა, ისე, რომ უკან არ მოუხედია. ცოტა მანძილი რო გაიბინა, კაქმა დაინახა ერთი მიწის მუშა, რომელსაც სახვნელში გაება ასი უღელი კაქეჩი და ხნავდა. კაქი მივიდა ამ მიწის მუშასთან და უთხრა: დევისაგან დაბისხენიო.

მიწის მუშამ აიყვანა ის ჯორიანად და სათესურის ჩასაერელ ზარკში ჩაისვა. დევი მივიდა მიწის მუშასთან და მოთხოვა კაცი, რომელმაც ის გამოადვიძა. მიწის მუშამ „დაქოხოკო“ უთხრა, მაგრამ დევი არ მოეშვა. მამინ სახნისით დეუს თავი მოჰკვეთა და გაღაგანს ცაღმა გადააგდო. შემდეგ კვლავ ამოიყვანა კაქი ზარკიდან და მიწასე დასვა.

სადილობა იყო. კაქმა მიიხედა უკან და დაინახა ის, რაც თავის დეუში არ ენახა: ამ მუშის ცოლს დაეხარმა მთელად ხარები, აუღო ასი უუთი დვინო და ეველაფერი კობზე*)

*) თაბახი.

დაეწეო, კობი თავზე გაედგა, მოსვენებულად მოჰქონდა და თან მატელს მოართავდა. მიწის მუშამ კაქს სადილი მისთავაზა, მაგრამ ის ისე გაკვირვებული იყო, საჭმელი ვერ ჭამდა. სადილი რო გაათავა, მიწის მუშამ ცოლს უთხრა: კაქი სახლში წაიყვანეო.

ცოლმა კაქი კობზე დასვა, კობი თავზე დაიდგა და წავიდა სახლში. საღამოს მიწის მუშაც მოვიდა სახლში და კაქს ჰკითხა: ვინა ხარ და ან საიდან მოსულხარო. კაქი ეველაფერს თავიდან ბოლომდის მოუყვა. მიწის მუშამ თავის ამბავიც უთხრა კაქს. ჩვენ სამოცი შმა ვიყავით. ჩემი ძმები ჩემსე უფრო ძლიერები იყვნენ. იმათ ვერაზენ ვერ მოკერეოდა.

ერთსელ ჩვენ ქაჯეთის სახელმწიფოს დავეცით თავს. ავიღეთ ის სახელმწიფო და სახლში მოვბრუნდით. გზაზე ცუდმა აძინდმა მოგვასწრო და ღამის განათევი ვერსად ვერ ვიძოვეთ. ამ დროს გავისედეთ და ერთი მთა დავინახეთ. მთაში გამოქვაბული იყო, მივ შევედით და დავბინავდით. მეორე დღეს ვიღაც მოვიდა, ბიჭაცა ეს მთა, გადაისროლა განსე და თქვა: იმ წვეულ ძაღლს ეს სად მოუთრევიათ. ჩემი ძმები ეველა დაისრისნენ, მხოლოდ მე გადავრჩი უვნებლად. თურმე ჩვენ ცხენის თავში ჩავმჯდარვიყავით. ეს თავი ძაღლს მოეთრია შწეუმის კარაზის კარებთან.

ქვეყნმა არ იცოდა ზევს თუ თავში ვისხედით და თავი რო დაინახა, იქით გადაისროლა. ხომ ხედავ—ძლიერის უფრო ძლიერი ვოველთვის ვოფილავ.

კაქმა დაუჯერა, რომ მასზე უძლიერესი კაცი ბევრი ვოფილა ქვეყანასე. დაბრუნდა შინ და ძველებურად იწეო ცოლთან უნსუბრად ცხოვრება.

კალიგულასე ხსოვს, რომ ცემ
 ანკურს ათეოს ვეძახს სიზუგს
 ახლანი მსოცენ მოგზაუროზე
 სიცილიაზემ ახრეკისათ
 ამაღლებდასე, ახეკუაძელე
 მესამისი ფეხებს ცოლ-კონე
 იოველთვის თანეკანევე

მ ე უ რ მ ე

ოდის ჰეტრე შარა-გზაზე,
 შემა მოაქვს ურემითა;
 ვერა ძლება აქეთიქით
 მინდორ-ფელის ურებითა.

თუძცა ძალ-ძალ გზაზე სვდება
 ხან აღმართი, ხან დადმართი:
 ბონოლებთან ეწვადლება
 სევ-ხრამებში განახლართი,—

ძაგრამ ძინც თვით ბუნება
 უხალისებს ჰეტრეს გულსა,
 ათასჯერი სურათები
 დაუსატავს გაზაფხულსა:

არე-ძარე მწვანედ ბზინავს,
 ევაგილებით მოქარგული:

აქ ეუბანო, იქით—ია, მცნ ითბე
 ბუჩქის ნაზი დაიგული. მცნობიბ

ზოგან სევი გუგული,
 ზოგან ღელე. შორს—მინდორი,
 სივრცეში კი ღამას შრომებს
 დასტრიალებს თავსე ქორი.

ხან კურდღელი გამოხტება,
 ხან შელა თვალს ეუარება,
 გაუმაძღარ მონადირეს
 გაურბის და ეძალება.

აქ მერცხალი მხიარული
 შხის სხივებს ეთამაშება,
 იქ ტოროლა მიჭურვს ძაღლს
 და ისევე ძირს დაეშვება.

იქით კიდევ ნაკადული
 კლდეზე სტუნვით მოხქრიალებს,
 თითქო თავის მოძმე წყაროს
 ძაღლიდან ძირს დასტრიალებს.

ჰეტრეს ფიქრი სასლში ფრინავს,
 თვალი მინდორს აშტერდება,—
 სადაც ეანა ნახად ღელავს,
 უნებურად იქ ხერდება.

—ახ, ნეტავი ამის ჰატრონს!—
 ოცნებობს და გულში ფიქრობს,—
 ორი დღიური რომ მქონდეს,
 დარდუვარამსა სულ გამიქრობს!..

ერთი შესე—ქარი როგორ
 აბიბინებს აშრიანებს;
 წელს მოსავალს ჰირი უჩანს,
 უფლის თვალი შიგ ტრიალებს!

დაილოცოს მისი წესი:
 შემაბერა ამ ჩემ ურემს;
 ასე ჰური რომ მოძეაგდეს,
 მაშინ ბედს რა დამაბდურებს!

ღმერთო, გცოდავ! მაწატიე!..
 ვენაცვალე ჩემ ბოხოლურს,
 სიკვდილამდინ ერთგულებსა,—
 მე ამათ რა მოძამორებს?

და კვლავ ურემს დაწევა,
 დაუკონის ხარებს თვალებს;
 ისევ გვერდში მოუდგება,
 ახალისებს, აღფრთოვანებს:

—ჭაამ!.. ჭოო!.. ჭა, კენაცვა!..
 თაულავ, მიჭეე, ნუ წარმაცობ!..
 გაუწიე გიმერასა.
 შენს ამსანავს ნუ დალაცობ!..

ხან სახრესა გადაარტყამს,
 ხან უევაგებს, როგორც შვილებს;
 აღმართსა და ვიწროებში
 ტვირთის ზიდვას უადვილებს.

თან დიდინებს „ოროველას“
 და ტკბილ „ურმულ“ სიმღერასა,

თითქო ნანას ეუბნება
თაფლასა და გიშვრასა.

ცივი ქარი მოსუსუნებს,
ლაძის აქცევს, აბარბაცებს.
მაშინ ჰეტრეს კვლავ ფიქრები
ცოლშვილისკენ გაიტაცებს:

ერთგული მოჭირნასულე
სოფიო ჰეავს შინ ნუგეში;
მისი ჰატარა შვილები
იმას უსხედან უბეში.

თვალღიდან და გონებიდან
ისინი არ შორდებიან;
იცის, რომ მოუთმენელად
მამას მოელოდებიან.

ჰეტრე ფიქრობს:—ღმერთო, შენით
შეშას ფასში გაჟუიდიო,
გაბრავს ტუეის თოფს წაეგულებ,
საადღეობოდ დაუპირდიო.

ქეთოს კიდევ „დედა-ენა“
რა ხანია ენატრება,
არ ვიცი—ვინ ჩააკონა,
ე სწავლას რო ეტანება!

ან რაში გამოძადდება,
რას მომიტანს წიგნი ნეტა!
უთუოდ იმას აციქებს
ფოფოღიაანთ ანეტა!..

სულ ერთთავად იქა კდება,
წავა, წიგნებს ჩაუჯდება:
კრუს-წიწილა თუ დაკარგა—
იაზად არ დაუჯდება...

მე ვიცი მას მაშინ დედა
ერთი კარგად მიმიტყუპავს;
თუ ხარალი მძაყენა—
იმის სწავლას არ მიხედავს...

მაგრამ არა, არ დაუშული,
ვუედი და გავახარებ;
ჩემი რა მადლობელი ვარ,
წუთისოფელს რო ვიმწარებ!

იქნება მან თავის სწავლით
ერთხელ ბნელი გაკვითეოს,
გულის დარდი გაგვიქარვოს,
მტერს თვალები დაუქნოს!

ხუცა ჯერ ჰატარა არის,
დედა მისცემს წითელ კვერცხსა,
სოფიოს საპონს წავუღებ—
ეკებ პორჩეს ი სარეცხსა...

კიდევ ნავთი, ქალამანი,
ქვა-მარილი დანანაუი...
ახ, ახლა კი მოძვეს ვინმემ
ერთი სტაქანი არაუი!

ეს ოხერი ქარაშორტი
სულ გამიჯდა ძვალში, ტანში;
იქნება ნისიათ მანდონ,—
აბა, შევალ ამ ღუქანში...

რაკი ერთ ჭიქას გადავკრავ,
 ვაუთბები ღვთის წყალობითა;
 დავბრუნდები,—თავის გროშებს
 ჩავაბარებ ძაღლობითა.

შეტრიბლდა, მაგრამ ამ დროს
 ავტომობილი მოჭქროდა;
 დაფთხნენ ხამი ბოჩოლები,
 რაკი ჰატრონი მოშორდა.

კვრდი ვაჭკრეს და ურები
 იქვე რუში გადავარდა;
 სძაურობა რომ შეესძა,—
 ჰეტრე ისევ გამოვარდა.

თავში ცემით ჩასტა რუში,
 ძლივს უშველა ჰირუტეებსა;
 სოლები და ფერსოები
 დამტვრეოდა ძილად ურეშა.

ვაი-ვაგლახით გამართა,—
 თუძცა შეტად გაუჭირდა,—
 და რაც მისცეს იმ შეშაში,
 ისევ იმ ურეშს დასჭირდა.

სულ წაუსდა საბრალოსა
 დაბირებაც და შრომაცა.
 ბედნიერ კაცისთვის არის
 ნატვრაცა და აღდგომაცა...

გ. თემისხეველი

ცხვრები

ცხვრის ფარას თხა წინამძღოლად ჰყვებდა. არა-
ვის ახსოვს, როგორ გახდა ის ჯოგში. ბე-
ბერმა ცხვრებმაცუკი არ იცოდნენ—ვინ, ან რო-
დის მოიყვანა ის მათთან. თხას კისერზე
ეყვანებოდა; ეყვანოც აწკარუნებდა, როცა თხა
დადიოდა. რადგანაც მის მეტს არავის ჰქონდა ეყვანი, ცხვრე-
ბიც მას მისდევდნენ უკან: საითაც თხა წავიდოდა, ფარაც იქით
მიდიოდა. ეყვლას ეგონა, რომ თხა ძალიან ჭკუინია; თითონ
თხასაც ასე ეგონა და შედიდურად აცანცარებდა წვერებს.

ერთხელ, ბაღასობის დროს თხა ეუბნება ცხვრებს:

— დღეს რაღაც ვერა ვარ გუნებაზე; კარვს იქთ, თუ თი-
თო მუჭა ბაღასს დაგლეჯთ და მომიტანთ. იქნება კარვად
გავხდე, თუ მოვიხვეწებ.

— როგორ არა!— უთხრეს ცხვრებმა—შენ მოგიტანოთ ბა-
ღასი! დიას! განა ჩვენ საკუთარი მუცელი არა გვაქვს?!

— კეთილი! არ გინდათ, და არაა საჭირო! იცოდეთ—კია,
რომ ამდამ მინდორში მოგინდებთ ღამის გათევა: ვერ წა-

ვალ შინ. ღმერთმა დაგიფაროსთ, მაგრამ ვაი თუ დაგერიონ
 ძეგლები და დაგჭამონ! მაშინ?!

ახოჩქოლდნენ ცხვრები. ბინა თუძცა შორს არა აქვთ, გზაც
 იციან, მაგრამ როგორ წავიდნენ მარტო? ამდენ ხანს თხა წი-
 ნამძღვრობდა,—ახლა რაღა ქნან?!

მოუტანეს თხას ბალახი, თითომ თითო მუჭა. აქედან დი-
 წუთ: ახვენებს სოლმე, რომელი ბალახი მოსწონს—და შხა-
 შხარეული მიერთმევა. ხანდისხან ასე წამოიძახებს სოლმე:

— ოს, ღმერთო ჩემო, როგორ ცხელა დღეს! სძინლად
 მწუკური. ადგომა მეხარება. ნეტავი წავიდოდეს ვინმე წელიწ-
 თვის.

— რის გულიწათვის.. განა თითონ ფეხები არა გაქვს?

— კარგი,—ამბობს თხა,—წაუღალ და გადავვარდები მდინა-
 რეში.

— საკვირველებას! რად იღუნავ თავს?

— ძე ვიღუნავ თბავს?! სულელებო! განა თქვენ უკან არ
 გამოიძვებით, არ გადმოძვებით?.. ჭო და, გადმოძვებით და
 დაიღრწებით.

დაფიქრდნენ ცხვრები: მართალია გადავუვებით და დავი-
 ღრწობითო.

— კარგი, რით მოგიტანოთ წყალი?

— აი მანდ ცარიელი რქა—გდია და იმით მომიტანეთ.

წაიღეს ცხვრებმა ცარიელი რქა და მიართვეს წყალი.
 სულ გასარმაცდა თხა: როგორც ბაღდს—ისე უვლიან ცხვრები.

ერთხელ ასე ეუბნება ცხვრებს:

— ძლიან მეხარება, ძებო, შინ წასვლა: ისევ მინდორ-
 ში დავრჩები. მეშინდნენ ცხვრები, ეუბნებიან:

— ჩვენ რაღა ვქნათ?

— რაც გინდათ.

— როგორმე მიგვიყვანე შინაძდიო! — ესვეწებიან.

— არ შემიძლიან სიარული! ძალიან საჭიროა! რა საზრუა მაქვს თქვენი წინაძძლოლობით! თუ აუკანაღს წაძიყვანთ, წაძოვაღ, თანახმა ვარ; თუ არა ღა...

სსვა კზა არაა, — უნღა აიყვანონ. აიყვანეს, ღაისკუზეს ზურგზე და წაიყვანეს. თხა-კი იბერება, ქშინავს: უჭირს სსვის ზურგზე ეოფნა!

კავიღა სხანი. თხა სსუევეღურიოთ ეუბნება ცხვრებს:

— კისერი ძატკინა ამ თქვენმა წეეულმა ეევენმა: ჩაძოი-კიღეთ, ვისაც გინღათ.

— რას აძბობ, რას? განა ჩვენ... სულელები... ღირსნი ვართ? შევძლებთ?..

— მაძ შე გადავაგღებ, მოვიძრობ: აღარ შემიძლიან, მაძ-ძიძებს.

იწეეს ცხვრებსმა ძორიგეობით ეევანის ტარება — სან ერთი ჩაძოიკიღებს, სან ძეორე...

ძიღიან ძინღვრათ თუ ძინ, — წინ ეევნიანი ცხვარი ძინან-ჩაღებს; ძას ძთელი ფარა ძინღეეს; სულ უკან-კი ორ ცხვარს ზურგით თხა მოჭეავს.

თხა კასუქებულა, წეეს არხეინაღ, სძინავს და ქშინავს.

ერთხელ ცხვარმა, რომელსაც ეევანი ება, წაიფორხიღა, დაეცა, ეევანი გადასძვრა და დაიკარგა. ეძებს, ეძებს და ვერ იბოჯნეს.

იწეეს სიარული უეევნოდ. ზარეელსახებში რაღაც უხერ-სულობას კრძნობღვნ, თითქოს რაღაცა აკლღა, — ბოლოს შეეჩვივნ.

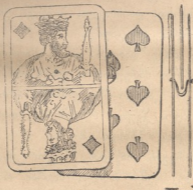
კავიღა ღრო. ღაავიწეღათ კიღეც, რომ თხა ძათი წინაძ-ძლოღი იეო. ღაავიწეღათ ეევანიც. თხას-კი ძანც ზურგით ატარებენ. კასუქღა, კასქელღა თხა: ორ ცხვარს უჭირს ძისი

აწვევა. ჯაგრობს და ბუტბუტებს: არც ბაღასი მოსწონს, წყალსაც იწუნებს-მღვრიეაო. ტარების დროს მანძრევთო—აძობს. თუ ცოტა რამ ეწეინა, მაშინათვე წამოიძახებს:

— დაჯრები მინდორში, დეე დაკერიოსთ მკლები და დაჯ-ჭამოსთ.

დიდხანს ითმინეს ცხვრებმა თხის ახირება. ძალზე გაუჭირდათ, მაგრამ მოუსდნენ მკლები და დაკლიჯეს თხა: დაჯ-ზარა თავისი ფეხით გაქცევა, — უნდოდა ცხვრებს წაეევახა; ადგილიდან არ დაიძრა, და მკლები თავს დაეცხენ.

ალ. მითაიშვილი.

ემშაკი ევანხალები

(დახასრული)

აკუნადცემულმა ევანხალამ დაინახა, რომ კანაუძაც მიაქცია მას ურადლებ და ფესზე მოეჭიდა. შეშინებული ფრინველი მოსწუდა ადგილს, ჰაერში აფრინდა და რაც ძალი და ღონე ჰქონდა დაიხსავლა. მარუეუი უფრო ჩაესკენა და ჰაერში გასაფრენად არ გაუშვა.

ევავი მამინვე ისევ დააჯდა თავზე საფრთხობელას და გამეძდა. მერე დაიწყო მარუეუიანი ფესის ბარტეუნი, მაგრამ რასაკვირველია ვერ გააწყო-რა. ევანხალა ცხოვრებაში კარკად გამოცდილი იყო, ჭკუაც, რაც მის წლოვანებას შეეფერებოდა,—იმასე მეტიც ჰქონდა, მაგრამ ჯერ არ იცოდა და ვერ მოესახრა—მარუეუი თავიდან როგორ უნდა მოემორებინა. ბოლოს კიდევ აეძვა მადლა, მაგრამ, რასაკვირველია, შორს ვერ გაფრინდა. ერთი საყენის სიმაღლეზედაც ვერ აფრინდა მადლა, ისევ ჩამოვარდა: საფრთხობელამ თავისკენ მიიზიდა. ასლა ევანხალა შიშისაგან სრულებით ჭკუასე შეიძალა. ევირილითა და ფრთების ფართხუნით დაიწყო ტრიალი საფრთხობელას კარშემო და რასაკვირველია უფრო და უფრო იხლართებოდა კანაუში. როცა მძამ დაინახა სიდან, რომ მის დას რაღაც უბედურება ეწია, საჩქაროდ დაეძვა შირს და გა-

კვირუებითი შესცქეროდა. ახლა ნაცნობ ვირთაკვამაც მიაქცია უურბდლება უვანხალას და ხელსელა მიეზარა საფრთხობელას.

უვანხალა, თუმი ღონიერი და მაგარი იყო, ახლა დასუსტდა და უიძეობა ეუფლა.

გავიდა ერთი წუთი. უვანხალა გაჩერდა, გაძწარებულად აღარ ცდილობდა თავი გაენთავისუფლებინა და სული მოითქვა. უნდადა პირს მიწაზე დაშვებულიყო, მაგრამ ვირთაკვა დაინახა. დიად, ეს ვირთაკვა ისევ აქ იყო და ახლა უვანხალას შესცქეროდა. უვაზი ისევ წამოსკუჭდა ამ სასიზღარ, მოღალატე საფრთხობელას თავსე. მაგრამ დაჯდა თუ არა და ცოტა სული მოითქვა, შეამჩნია, რომ ვირთაკვაც საფრთხობელას ფეხსე ზვეით მისკენ მოცოცავს. გავიდა ერთი წუთი და ვირთაკვა ფრინველს ეცა. უვაზი მალლა აფრინდა და ცდილობდა ჰაერში შეგვაკვებინა თავი, ფრთებს აფართხალებდა. მისი მდგომარეობა საშინელი იყო...

— ოჰ, რა საშინელებაა! — შეჰვევირა ბავშვმა.

უვაზი ისე შეშინებული იყო, რომ მალღონეს აღარ ზოგავდა, აფართხნებდა ფრთებს რაც ძალა და ღონე ჰქონდა, თითქოს იმედი ჰქონდა, რომ გაფრინდებოდა და კანაფსა და საფრთხობელასაც თან წაიღებდა. მაგრამ ვირთაკვასაც მოუთმენლობა სტანჯავდა. მან ჩასწიდა თათები კანაფს და თავისკენ დასწია. ზირველად ამას კარგად ვერ ახერხებდა, მაგრამ რაც უფრო ძეცს აფართხნებდა უვაზი ფრთებს და სუსტდებოდა, ვირთაკვაც უფრო-და-უფრო მაგრად სწევდა კანაფს თავისკენ. მხოლოდ ახლა მიხვდა მმა-უვანხალა — რაშიაც იყო საქმიე. მან მძლავრად დაიუვირა, თითქოს უვაზების მთელ მოდგმას უძახდა უბედურებაში დასახმარებლად და თვითონაც ნისკარტდღებული სწრაფად გაექანა და ეცა ვირთაკვას.

ვირთაკვა დამარცხდა და საფრთხობელადან ჰირდაზირ კვალში ჩამოვარდა. თავი სტკიოდა, რადგან უვანხალამ შიკ ნისკარტი

ჩაჭკრა. ვირთაგვამ ერთი დაიწრინინა, მაგრამ იმ წამსვე წამოდგა და ზევით საფრთხობელაზე აცოცვას შეუდგა. უთუოდ გაგიგონია, რომ ვირთაგვა მშიშარა არ არის და კერძი ცხოველია.

ახლა ვირთაგვა წინანდელზე ბევრად უფრო საშიში იყო, რადგან გაბრახდა და შურს იძიებდა. საომრად მომზადებული დაჟდა ის უკანა ფეხებზე, თავს აქეთ-იქით ატრიალებდა და ძმის უოველ მოძრაობას თვალ-უურს ადევნებდა. ამავე დროს კანაფსა და შიკ განლართულ უვანჩალას თავისკენ სწევდა. კანაფში განლართული უვაჰი სრულიად დაიბნა, და იმის მაკიერ, რომ ძმას დასმარებოდა და მასთან ერთად თავს დასცუ-

მოდა ვირთაგვას, საშინლად ფართხალებდა და ცდილობდა როგორმე ამ სიფათისაგან თავი დაედო.

უვაკის ძაღლანე უფრო და უფრო ელეოდა და ვირთაგვაც მას თანდათან იახლოვებდა. ის-ის იყო უნდა დაეჭირა, უკანა ფეხებზე შედგა, რომ უვაკისთვის ჩაეკლო ზირი და ქვევით ჩაეთრია: იქ მის დამორჩილებას ადვილად მოახერხებდა. მაგრამ სწორედ იმ დროს, როდესაც კბილები უნდა ჩაეჭიდა უვანხალებს მძამ დანახა თავისი დაიას უძწეო, საშინელი მდგომარეობა, სიფრთხილე დაივიწყა რაც ძალი და ღონე ჰქონდა მივარდა ვირთაგვას და ფრთები და ნისკარტი დაუშინა. ხელახლა გამწარებული ვირთაგვა წრიზინით მიწაზე ჩამოვარდა.

მაგრამ თვალის დახამხამების უმაღლე დაბრუნდა ვირთაგვა ისევ თავის ადგილას და ახლა წინანდელზე უფრო გაბორბლებული და გაბრაზებული იყო. ახლა-კი საბრძლო უვანხადა სრულიად ძაღლანე-გამოღეული დაჯდა ქუდზე. როცა მძამამ საფრთხობელას ფეხზე მიძავალი ვირთაგვა დანახა, მივარდა და უნდოდა თავში ფრთა ჩაერთვა, მაგრამ ააცდინა და ვირთაგვა ვეღარ ჩამოაკდო მირს. უკანასკნელი წუთი დაუდგა საბრძლო უვანხადას. მაგრამ სწორედ ამ წუთს ბიჭი მოვიდა. ის მოდიოდა ჩუმად, უნდოდა შეეტეო—რა ამბავი იყო აქ. მაგრამ ვირთაგვამ გაიგონა მისი ფეხის ხმა. მან კარგად იცოდა, რომ უველა ადამიანები მისი მტრები იყვნენ. ის სწრაფად ჩამოსრიალდა საფრთხობელადან, საჯინიბოს კედლის ნახვრეტში ჩასტა და იქიდან თავის სოროში გაძვრა. ბიჭი მივიდა უვაკთან, აიუვანა იგი ხელში, უურადღებო არ მიაქცია, რომ უვაკი ცდილობდა მისთვის ნისკარტი ჩაეკრა, მარუუჭიდან განთავისუფლა, ღობეს გადალმა წაიუვანა და, რომ ცოტათი გამორკვეულიყო ბალახზე დასვა.

— ახლა, მე ემმაკი, სომ აღარ მიეკარები ჩემ სენდროს, მოერიდები საფრთხობელას და აღარ ამოაკლევ თავიდან ჩაღას, — უთხრა მან ხელში ჩაგდებულ ფრინველს.

და მართლაც ამის შემდეგ უკავები აღარ ეკარებოდნენ სენდროს,—დაათავა ბიძიამ აშბაკი და წამოდგა.—რასაკვირვებულა ამის შემდეგ ეშბაკი და-ამა არ დასკვიანებულან და ისევ განაგრძობდნენ ონავრობას, მაგრამ სენდროს-კი სრულიად დაანებეს თავი.

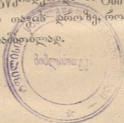
ახლა-კი დროა ვახშმად შინ წავიდეთ, თორემ ვაი თუ ბილლის მოსწუენდეს უჩვენოდ.

—ძალიან კარგი, ბიძია, მაგრამ თქვენ არ შიამბებთ—რისთვის გადმოფრინდნენ ამ სიდან ერთბაშად ვეველა უკავები, თითქოს რაღაც შოაგონდათ,—სთქვა ბიჭუნამ,—არ შითხარით—რისთვის კირჩქენიათ არწივი იუთ და არა უკავი; არც ის შითხარით...

მაგრამ ბიძიამ სიტყვა გააწვევტინა:

—შენ თუ გკონია, რომ რაც ვიცი, ვეველაფერს ერთბაშად ვიამბობ, ძალიან სცდები. მართლაც ასე რომ მოვქცეულიყავი, უთუოდ მოგწუენდებოდა ამ ტყეში ჩემთან ცხოვრება. კიდევაც გკნიაძოვნება თავან დროსზე, რომ დაძრჩენია შენტვის სხუადასხუა აშბუები სააბოილად.

ბ. ა.

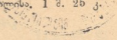

„ნაკადული“-ს რედაქციაში

და

წიგან-კითხვის საგურამუდოების წიგნის მალაჩიში იყიდება შემდეგი წიგნები:

- 1) ტომის თავგადასავალი, — თბზ. მარკ ტვენისა, თარგმ. გრ. ყიფშიძისა, ფასი 50 კ.
- 2) რას გვიამბობს ოთახი, — თბზ. ავენარიუსისა, თარგმ. გ. ჯაფარიძისა, ფასი 20 კ.
- 3) საყმაწვილო მოთხრობები, — ნინო ნაკაშიძის ფასი 10 კ.
- 4) სკრუჯი და მარლეი, — საშობაო მოთხრობა, ჩარლზ დიკენსისა, თარგმანი ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 25 კ.
- 5) დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები პ. ჯ. ანდერსენისა, ერ. სეტ. ტომპსონისა, გ. ინსაინისა და რ. კიპლინგისა, ფასი. 30 კ.
- 6) ბავშვობა და სიურმე, — მოთხრობა ლევ. ტოლსტოისა, თარგმ. ნინო ნაკაშიძისა, ფასი. 60 კ.
- 7) ორი მხატვარი, — თარგმანი დ. ავალიანისა, ფასი 15 კ.
- 8) სამშობლო ბუნების სარკე, დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები, — ივანე ელიაშვილისა, ფასი. 30 კ.
- 9) შობა, მოთხრობა გურიის ცხოვრებიდან, — ნინო ნაკაშიძისა, ფასი. 5 კ.
- 10) ახალგაზრდა მეფის სიზმარი და დევი-ეგოისტი, ორი მოთხრობა ოსკარ უაილდისა, თარგმ. ივ. მაკავერიანისა, ფასი. 5 კ.
- 11) დათო, — ირ. ევდოშვილისა, დიდების მამიებელი, თარგმ ალ. შანშიაშვილისა, ფასი. 5 კ.
- 12) მოთხრობები, — ლაგერლევისა და სხვა უცხო მწერლებისა. 5 კ.
- 13) ივანე-არაკნი, — 125 დასურათებული, პატარა მოთხრობა, ავტორის სურათით, ალ. მირონიანიშვილისა, ფასი. 75 კ.
- 14) ბიძია თომას ქოხი, — რომანი ბიჩერ-სტოუსი, ზანგთა განთავისუფლების დროისა, სურათებითა და ბიოგრაფიით, თარგმანი მ. კლიშიაშვილისა. 1 მ. 25 კ.

5/80

1916 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“-ზე

წელიწადი მეთორმეტე

ჟურნალი „ნაკადული“ გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

ჟურნალი გამოსდის თვეში ორჯერად

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12 წიგნი** „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის პირველ გვერდზე იქნება მოთავსებული გამოჩენილ მხატვართა ნახატი.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—**5 მან.** იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნით კი **6 მან.** ნახევარ წლით—**3 მან.** გაგზავნით **3 მან. 50 კაპ.** ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი—3 მან.** გაგზავნით **3 50 კაპ.** მოზრდილთათვის **12 წიგნი—3 მან.** გაგზავნით **3 მან. 50 კაპ.** ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილიადაც.

ვსთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გეაცნობოთ და აღრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ. აღრესის გამოსაცვლელად—**40 კ.** შეიძლება მარკებით გამოგზავნოს.

ხელის მოწერა მიიღება

ტფილისში— „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახელი გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8. შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან, № 2. და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქ. **ქუთაისში**—ისიდორე კვიციანიძესთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან. **ფოთში**—ლუდმილვე მეგრელიშვილთან. **ბათუმში**—ტროფიმ ინსარაძესთან ფოსტაში, ტ. სამსონ ყაზაიშვილთან უპრაეაში. **ოზურგეთში** ტ. **ლანჩხუთში**—ლეო იმნაძესთან. **თელავში**—ვანო პაატაშვილთან. **ახალციხეში**—კონსტანტინე გვარამაძესთან. **ბაქოში**—მარიამ ნაკაშიძესთან. **გორში**—ქეთევან ჯავახიშვილთან და ნინო ლომოურთან. **ჭიათურაში**—ივ. გომელაურთან. **ხონში**—მ. ი. ჭავჭავაძესთან. **მიხაილავოში**—გაბრიელ ნაკაშიძესთან. **უვირილაში**—ნინო ფერაძესთან.

რედაქტორი **ნინო ნაკაშიძე**
გამომცემელი **მ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.**